

Námsvísir Samfélagsfræði 5. og 6.bekk

Fag: Samfélagsfræði

Kennari: Sonja Suska og Freyja Ólafsdóttir

Tímafjöldi á viku: 4

Kennsluaðferðir og skipulag:

Samkenntla 5. og 6. bekk

Saga/Landnám og Sturlungaöld:

Útikennsla við byrjun skólaárs (fornleifafræði, grafa upp og skrá hluti).

Landnámskassa frá Þjóðminjasafnið (Hann inniheldur búninga tímabilsins; kvenbúning og karlmannsbúning ásamt fylgihlutum. Í honum eru eftirgerðir muna sem fundist hafa í fornleifauppgröftum, til dæmis lykill, skæri og kola. Fræðsluefni um Þjóðveldisöld fylgir og landakort sem skýra helstu siglingaleiðir og landnámið. Í kassanum eru líka hnefatafl og rúnasteinar sem hægt er að leika með. Tekin eru myndir af nemendum í búningum.

Gagnvirkur lestur og/eða hlustun á hljóðbók og umræða. Skapandi verkefnavinna sem eru ýmis einstaklings-, par- eða hópverkefni. Nemendur búa til bók til að geyma öll verkefni tengt Snorrasögu. Sum verkefni tengt Orð af Orði. Nemendur búa til spurningar fyrir prófið að mestu leyti sjálf.

Leikræn tjáning: Við lok Snorraverkefnisins er sýnt leikrit um lífshlaupið Snorra fyrir foreldra.

Trúarbragðafræði:

Samþætting með upplýsingatækni.

Innlög frá kennara um mikilvægustu trúarbrögð heimsins (<https://vefir.mms.is/truarbrogd/index.html>). Horft á myndbönd. Nemendur skrifa glósur.

Hópvinnu: 4-5 nemendur saman í hóp eftir að hafa valið trúarbrögð sem þau vilja kynna sér nánar. Þau finna upplýsingar á trúarbragðarfræðivefnum og myndir alls staðar á netinu. Síðan búa þau til kynningu með hjálp forrits Sway og kynna fyrir bekkinn.

Landfræði Íslands:

Að hluta til Samþætting með upplýsingatækni.

Lesið saman námsbók „Ísland-veröld til að njóta“ almennur hluti, samræða og horft á myndbönd. Nemendur unnu í vinnubók sem fylgir námsefninu. Svindlpróf (Glósupróf) við lok hvers kafla.

Hópvinnu: 3-4 manna hóp sem kynna 1 landshlut. Glærur og plakat. Foreldrum bóðið á kynningu.

Grunnþættir menntunar

Grunnþáttur	Áhersluþættir
Heilbrigði og velferð	
Jafnrétti	kynhlutverk var rædd
Lýðræði og mannréttindi	Hópvinnu, mat á frammistöðu í hópverkefnum
Læsi	Gagnvirkur lestur. Orð af orði
Sjálfbærni	Umhverfisvernd
Sköpun	Bókagerð, plakat og allskyns skapandi verkefni

Áætlun í Sögu

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið/markmið	Kennslu- / námsaðferðir	Mat
Reynsluheimur	Víkingaöld, Sögueyjan 1, Snorra saga eftir Þórarinn Eldjárn. Ítarefni:	<ul style="list-style-type: none"> skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrir og nú 	Lesið saman Portfoliomappa	Einkunn byggir á frammistöðu í tímum, ástundun og mati á safnmöppu með öllum verkefnum sem unnið hafa verið í tímum.

	Netkrækjur, Sagan Öll Safnkassi frá Þjóðminjasafni	<ul style="list-style-type: none"> • gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa • Aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar og samfélagsmálefni í margvíslegum gögnum og miðlum. • sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum • komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga 		Próf með spurningum sem nemendur bjúggu til sjálf.
Hugarheimur		<ul style="list-style-type: none"> • sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum • áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast 	Leikræn tjáning, hugarflug með leiðsögn	Sýna leikrit
Félagsheimur		<ul style="list-style-type: none"> • metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt • tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi • sýnt tilitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra 	hópvinna, umræða	
Raunheimur	Snorra saga	<ul style="list-style-type: none"> • kynnist nokkrum atriðum í lífshlaupi Snorra 		Einkunn byggir á frammistaða í tímum, ástundun og mati á

		<ul style="list-style-type: none"> • kynnist stéttarskiptingu sem ríkti á þessum tíma • átti sig a því hvernig kristnitakan fór fram á Íslandi • átti sig á þeirri valdabaráttu sem átti sér stað á 13. öld • átti sig á að landið skiptist að mestu í héraðsríki fimm valdaætta • átti sig á að Íslendingar skrifuðu merkar bókmenntir 		<p>safnmöppu með öllum verkefnum sem unnið hafa verið í tímum. Próf með spurningum sem nemendur bjúggu til sjálf.</p>
--	--	--	--	---

Áætlun í Trúarbragðafræði

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið/markmið	Kennslu- / námsaðferðir	Mat
Reynsluheimur	vefir.mms.is/truarbrogd	<ul style="list-style-type: none"> • Lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks. • Rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs. • Gert grein fyrir völdum frásögnum, hefðum, hátíðum, siðum og táknum í kristni og nokkrum helstu trúarbrögðum heims. 	sjá fyrir ofan	Frammistaða í tímum, Hópvinnudagbók, glósur

		<ul style="list-style-type: none"> • Borið saman valin trúar- og lífsviðhorf. • Öðlist þekkingu á öðrum trúarbrögðum og lífsviðhorfum og átti sig á áhrifum þeirra á einstaklinga, sögu, menningu og samfélög • Geti greint og borið saman ólík trúar- og lífsviðhorf og gert sér grein fyrir hvað er sameiginlegt og hvað sérstætt. 		
Félagsheimur		<ul style="list-style-type: none"> • Tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu. • Borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta. • Metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt. • Nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda. 	Hópverkefni kynning	

Viðfangsefni	Námsefni	Hæfniviðmið/markmið	Kennslu- / námsaðferðir	Mat
Reynsluheimur	Ísland - veröld til að njóta Ítarefni: netkrækjur myndbönd	<ul style="list-style-type: none"> Lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður Áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði. Lýst með dæmum áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi. Gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar. Notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga. 	<p>Lesað saman Ísland-veröld til að njóta.</p> <p>Umræður</p> <p>Vinnubók</p> <p>horft á myndbönd</p> <p>kynning/powerpoint</p>	<p>Verkefni</p> <p>svindlpróf</p> <p>kynning</p>
Félagsheimur	Ísland - veröld til að njóta Ítarefni: netkrækjur powerpoint	<ul style="list-style-type: none"> Metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt. Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi. Tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra. sýnt tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra. 	Hópverkefni kynning	Símat Hópvinnumat
Hugarheimur		<ul style="list-style-type: none"> Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum. 		Sjálfsmat Símat
Raunheimur	Ísland - veröld til að njóta Ítarefni: netkrækjur myndbönd	<ul style="list-style-type: none"> Þekkt legu landsins – skiptingu þess og helstu þéttbýlisstaði - ár - jökla - firði - flóa og fjöll. Þekkt hafstrauma og sjávarföll. 		<p>Verkefni</p> <p>svindlpróf</p> <p>kynning</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Þekkt einkenni eigin heimabyggðar - auðlindir og atvinnulíf og geti borið það saman við aðra landshluta. • Þekkt vegakerfi Íslands. • Gert skil á helstu atvinnuvegum Íslands og nýtingu náttúruauðlinda. • Rætt um náttúruvernd - náttúruminjar og ferðamannastaði.		
--	--	--	--	--